

חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו¹

1. עקרונות יסוד (תיקון מס' 1)
- זכויות היסוד של האדם בישראל מושתתות על ההכרה בערך האדם, בקדושת חייו ובהיותו בן-חורין, והן יכובדו ברוח העקרונות שבהכרזה על הקמת מדינת ישראל.
- מטרה
- א.1 חוק-יסוד זה, מטרתו להגן על כבוד האדם וחירותו, כדי לעגן בחוק-יסוד את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.
- שמירה על החיים, הגוף והכבוד
2. אין פוגעים בחייו, בגופו, או בכבודו של אדם באשר הוא אדם.
- שמירה על הקנין
3. אין פוגעים בקנינו של אדם.
- הגנה על החיים, הגוף והכבוד
4. כל אדם זכאי להגנה על חייו, על גופו ועל כבודו.
- חירות אישית
5. אין נוטלים ואין מגבילים את חירותו של אדם במאסר, במעצר, בהסגרה או בכל דרך אחרת.
- יציאה מישראל וכניסה אליה
6. (א) כל אדם חופשי לצאת מישראל.
(ב) כל אזרח ישראלי הנמצא בחוץ לארץ זכאי להיכנס לישראל.
- פרטיות וצנעת הפרט
7. (א) כל אדם זכאי לפרטיות ולצנעת חייו.
(ב) אין נכנסים לרשות היחיד של אדם שלא בהסכמתו.
(ג) אין עורכים חיפוש ברשות היחיד של אדם, על גופו, בגופו או בכליו.

¹ ס"ח התשנ"ב, עמ' 150; תיקון מס' 1 - ס"ח התשנ"ד, עמ' 90.

(ד) אין פוגעים בסוד שיחו של אדם, בכתביו או ברשומותיו.

8. פגיעה בזכויות¹ (תיקון מס' 1)
אין פוגעים בזכויות שלפי חוק-יסוד זה אלא בחוק ההולם את ערכיה של מדינת ישראל, שנועד לתכלית ראויה, ובמידה שאינה עולה על הנדרש או לפי חוק כאמור מכוח הסמכה מפורשת בו.

9. סייג לגבי כוחות הביטחון
אין מגבילים זכויות שלפי חוק-יסוד זה של המשרתים בצבא-הגנה לישראל, במשטרת ישראל, בשירות בתי הסוהר ובארגוני הביטחון האחרים של המדינה, ואין מתנים על זכויות אלה, אלא לפי חוק ובמידה שאינה עולה על הנדרש ממהותו ומאופיו של השירות.

10. שמירת דינים
אין בחוק-יסוד זה כדי לפגוע בתקפו של דין שהיה קיים ערב תחילתו של חוק-היסוד.

11. תחולה
כל רשות מרשויות השלטון חייבת לכבד את הזכויות שלפי חוק-יסוד זה.

12. יציבות החוק
אין בכוחן של תקנות שעת חירום לשנות חוק-יסוד זה, להפקיע זמנית את תקפו או לקבוע בו תנאים; ואולם בשעה שקיים במדינה מצב של חירום בתוקף הכרזה לפי סעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948², מותר להתקין תקנות שעת חירום מכוח הסעיף האמור שיהא בהן כדי לשלול או להגביל זכויות לפי חוק-יסוד זה, ובלבד שהשלילה או ההגבלה יהיו לתכלית ראויה ולתקופה ובמידה שלא יעלו על הנדרש.

¹ אין לצרף את הכנסת כצד בהליכים שבהם נדונה חוקתיותו של חוק שחוקק על ידי הכנסת (בג"ץ 1715/97 לשכת מנהלי ההשקעות בישראל ואח' נ' שר האוצר ואח'). לעניין התייצבות הכנסת ר' גם ס' 17(ג) לחוק הכנסת.
² ע"ר מס' 2, התש"ח, עמ' 1; ס"ח התשמ"א, עמ' 306.